

อนุสานนิปากฎหมายแห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกามโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลลังหะ อำเภอวังน้ำเยีย จังหวัดราชสีมา

วันนี้เป็นวันพุธที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ คริสต์ศักราช

๒๐๒๔ ของศาสนาคริสต์ ยิจเลาห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

หลังจากหยุดส่วนราชการในวันสงกรานต์ ส่วนราชการให้อ่าวันที่
๓,๑๔,๑๕,๑๖ เป็นเวลา ๔ วัน วันที่ ๑๖ เป็นวันหยุดเชดเชย

การประพฤติการปฏิบัติของเราเป็นมรรคเป็นอริยมรรคไม่มีวันหยุดไม่มีวันไป
ความรู้ความเข้าใจเป็นการประพฤติการปฏิบัติ ปริยัติกับปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน
ด้วยความรู้ความเข้าใจ เป็นปัญญาสัมมาทิฐิ เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา เป็นธรรม
เป็นปัจจุบันธรรม

ชีวิตของเราเปรียบเสมือนการไปยืมเงินธนาคารนี้แหลก เราไปยืมเงินธนาคาร
เมื่อไหร่ ดอกเบี้ยธนาคารนั้นไม่มีวันหยุด ไม่มีเวลาหยุด

ทราบได้เรามีลมปราณ มีลมหายใจ ความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ
ปริยัติกับการปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ศีล สมาธิ ปัญญา ไปพร้อม ๆ กัน ไปเสมอ กัน
เปรียบเสมือนที่เราไปยืมเงินธนาคารนี้แหลก ดอกเบี้ยธนาคารนั้นไม่มีเวลาหยุดไม่มี
วันหยุด

ชีวิตของเรานี่มันเป็นรายรับรายจ่าย ทั้งกายวาจาใจกิริยาการยาทางอาชีพนี่
มันเป็นรายรับรายจ่าย

พวกเราต้องมีสัมมาทิฐิมีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง
ปัญญาสัมมาทิฐิเป็นองค์มรรค เป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ
เพื่อรายรับรายจ่ายของเรามันจะได้สมบูรณ์ การประพฤติการปฏิบัตินั้นถึงจะสมบูรณ์
ด้วยทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ เน้นที่ความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อไม่ให้
ขาดตกบกพร่อง

เราทั้งหลายต้องมารู้แจ้งโลกรามารู้แจ้งธรรม มาเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ
ด้วยความตั้งใจตั้งเจตนา ไม่ประมาท ไม่หลง ไม่เพลิดเพลิน เพลิดเพลินในเหี้ยว
ของโลก ความเอร็ดอร่อยของโลก ไม่หลงไม่ประมาท เห็นภัยในวัฏฐะสงสาร
เป็นผู้รู้แจ้งในธรรมในสภาวะธรรม มีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ

เพื่อเอาความถูกต้องนำชีวิต เน้นที่ตัวของเรานี่เอง เน้นที่ปลีแข็งของเราเอง
เราทั้งหลายนี่ถึงเอาความถูกต้องนำชีวิต ต้องเป็นทั้งคนเก่งคนฉลาดและเป็นทั้ง
คนดีนี่จะให้มารวมอยู่ที่ตัวเรานี่เอง เป็นหนึ่งเป็นเอกเป็นเอกคุณในการประพฤติ
การปฏิบัติ เพื่อการประพฤติการปฏิบัติของเราจะได้ชัดเจน แจ่มแจ้ง

เพื่อเราทุกคนจะได้อารามนำชีวิต เพื่อมาหยุดความไม่ถูกต้อง เป็นผู้ปฏิบัติดี
ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ปฏิบัติสมควร เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ ไม่มากเกินไป
ไม่น้อยเกินไป เป็นทางสายกลาง เป็นความพอดี ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง

มีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ มีปิติมีความยินดีในการประพฤติ การปฏิบัติ มีเอกคคตาเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์อุดมธรรมในการประพฤติ การปฏิบัติ เพื่อรายรับรายจ่ายในการดำเนินชีวิตที่เป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรมให้สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ

ท่องศัลศเต็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกพวกเราทั้งหลาย ต้องให้สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ ด้วยความรู้ความเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

การประพฤติการปฏิบัตินั่นถึงจะเป็นคู่กับเรานกว่าจะหมดอายุขัย จนหมดลมปราณ

อายุขัยของพวกเรามายปัจจุบันนี้ เราเมียการพัฒนาเรื่องจิตเรื่องใจ พัฒนาวิทยาศาสตร์ พัฒนาเทคโนโลยี เราพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน อายุขัยของเรานั่นอยู่ได้ร่วมร้อยปีนั่น หนึ่งศตวรรษนั่น อยู่ร่วมร้อยปี หรืออาจจะมากกว่านั้นอีก

เราทั้งหลายนั่นพากันมามีปิติมีความสุขมีเอกคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะเรามีโอกาสมีเวลาที่สร้างบารมีสร้างความดีที่ประกอบด้วยปัญญา เป็นบารมีเบื้องต้น อย่างกลาง อย่างสูงนั่น เป็นบารมี ๑๐ ทัศ ๒๐ ทัศ ๓๐ ทัศ

เราทั้งหลายให้ตั้งใจตั้งเจตนาให้จิตใจเป็นหนึ่งเป็นเอกคคตา อยู่กับความว่างจากความเป็นตัวเป็นตนนั่น ก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ

หยุดด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ ด้วยการประพฤติการปฏิบัติ หยุดด้วยศีลที่ติดต่อเนื่องเป็นสัมมาสมาริ เป็นสมาริธรรมชาติ สมารินั่นก็จะเป็นสัมมาสมาริ เป็นปัญญาบริสุทธิคุณด้วย samaññidharmapuñña

เข้าสู่ความวิ Vega ด้วยความรู้ความเข้าใจ เอกะธรรมะวินัยที่เป็นสมมติสัจจะ
ที่มีอยู่หลายล้านสมมติในมาประพฤติมาปฏิบัติ เป็นความรู้คู่กับการประพฤติ
การปฏิบัติ ศีลสมารธปัญญาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นเอกคตตามไม่แยกกัน เป็นมรรค^๔
เป็นอริยมรรค พระธรรมะวินัยเป็นสมมติสัจจะมีหลายล้านสมมติ

ให้เราพากันมีปิติ มีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะว่าพระธรรม
พระวินัยนี้เป็นสิ่งที่มีคุณมีประโยชน์ต่อหมู่มวลมนุษย์ทั้งหลาย

พระธรรมพระวินัยที่เป็นธรรมเป็นธรรมนูญเป็นรากธรรมนูญที่เป็นสิ่งที่มีอุปการคุณมาก ทำให้เราหยุดความไม่ถูกต้อง ทำให้เรายกเลิกสิ่งไม่ถูกต้อง เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้เราได้ประพฤติได้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้เราทำในสิ่งที่สมควรที่จะต้องทำ เพราะสิ่งเหล่านั้นมันเป็นความดีที่ประกอบด้วยปัญญา ยกเลิกในสิ่งที่ควรต้องยกเลิก ในสิ่งที่ผิดพลาดในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่สมควรอย่างยิ่งในการยกเลิกด้วยความรู้ความเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสกับพวกเราทั้งหลายว่า
เรอทั้งหลายนะ ต้องเอารรมนำชีวิต อย่าได้พากันเพลิดเพลินอย่าได้พากัน
ประมาณ จะทำให้เราพลาดโอกาสพลาดเวลาเสียเวลา เราต้องก้าวไปด้วยความรู้
ความเข้าใจ ต้องตั้งอกตั้งใจตั้งเจตนา ให้มีปิติมีสุขมีเอกคตในการประพฤติ
การปฏิบัติ อย่าพากันประมาณ เพราะเราต้องหยุดความประมาณ หยุดความ
เพลิดเพลิน หยุดความหลงด้วยองค์มรรคด้วยอริยมรรค

ให้พากันรู้เข้าใจ เเรอทั้งหลายอย่าพากันประมาท ความประมาทมันเป็นความ
ด่างพร้อยของศีลของสามัคคิของปุณณा ให้ตั้งใจตั้งเจตนาอย่าให้ประมาท

ความประมาทความบกพร่องคือปมด้อยแห่งชีวิต ชีวิตของเรามันจะไปไหนไม่ได้ มันจะวนอยู่กับความหลงของเราเองด้วยความประมาท

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่าເຮືອທີ່ໜ້າຍຈະຍັງຄວາມໄມ່ປະມາຫາ ໄທີ່ສຶກພຣ້ອມເຄີດ ສິ່ງທີ່ລ່ວງໄປແລ້ວເອກລັບຄືນມາໄມ່ໄດ້ ໄທີ່ເຂົ້າໃຈ ເຈັບແລ້ວຕ້ອງຮູ້ຈັກຈໍາ ຕ້ອງເຫັນກໍຢືນໃນວິຖຸນາສັງສາ ເຫັນກໍຢືນໃນຄວາມປະມາຫາ

ສິ່ງໃໝ່ໄໝໄມ່ປະເສີຣູກ໌ເທົກບໍາເອົາຮຽນນຳຈິວີຕ ເອພະຮຽມພະວິນໜຳຈິວີຕ ເອົາຮຽມ ເອົາຮຽນນູ້ນູ່ ເອຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ນຳຈິວີຕ

ພາກັນມີປີຕິມີຄວາມສຸຂິນໃນກາປະພັດທິກາປປົງບັດ ໄມ່ມີອະໄຈະດີຈະປະເສີຣູຍິ່ງກວ່າ ກາປະພັດທິກາປປົງບັດ

ໃໝ່ພວກເຮົາທີ່ໜ້າຍເນັ້ນມາທີ່ຕົວອອງເຮົານີ້ເອງ ເຮົາຕ້ອງຮູ້ຕ້ອງເຂົ້າໃຈໃນກາປະພັດທິ ກາປປົງບັດ ເຮົາທີ່ໜ້າຍອຍ່າໄປຕາມຄວາມຫລົງອຍ່າໄປຕາມຄວາມປະມາຫາ ອຍ່າໄປຕາມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຮົາຕ້ອງຫຼຸດດ້ວຍຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈດ້ວຍກາປະພັດທິກາປປົງບັດ ມີປີຕິ ມີຄວາມສຸຂິນມີເອກົດຕາດ້ວຍພະຮຽມພະວິນໜີ ໃນກາປະພັດທິກາປປົງບັດ ດ້ວຍພະຮຽມພະວິນໜີ ຮູ້ສິ່ງທີ່ເປັນຄຸນເປັນອຸປະກະຄຸນ

ເອພະຮຽມເອພະວິນໜຳຈິວີຕ

ໃໝ່ພວກເຮົາເຂົ້າໃຈ ອຍ່າໄດ້ໄປເພີດເພີລິນອຍ່າໄດ້ໄປປະມາຫາ ເພຣະຮູ່ປັ້ງຫ່າຍນັ້ນ ມັນໄມ່ຈັບ ເສີຍມັນໄມ່ຈັບ ກລິນ ຮສ ໂພງຮູ້ພະຮຽມມາຮົມນີ້ສິ່ງທີ່ມາກະທບທີ່ໜ້າຍ ມັນໄມ່ຈັບ ເຮົາຕ້ອງຮູ້ເຂົ້າໃຈ ຕ້ອງເອພະຮຽມພະວິນໜີ ມາມີປີຕິມີຄວາມສຸຂິນມີເອກົດຕາ ໃນກາປະພັດທິກາປປົງບັດ

ให้พวกเรายังหลายมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ ไม่มีอะไรที่จะมีความสุข
ยิ่งกว่าความถูกต้อง

เราทั้งหลายต้องเอาความถูกต้องของเรากลับคืนมาด้วยปัญญาบริสุทธิคุณ

เราต้องกลับมาหาความถูกต้อง กลับมาหานิพพานบ้านที่แท้จริงของเรานะ

เราทั้งหลายรู้มั้ยว่า ความถูกต้องคือบ้านที่แท้จริง พระนิพพานที่แท้จริง
พระธรรมพระวินัยด้วยความรู้ความเข้าใจ ต้องเข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ

อวิชาความหลงนั่นมันไม่ใช่ความถูกต้อง มันไม่ใช่บ้านของเราที่แท้จริงนะ

เราทั้งหลายอย่าไปหลงให้ตัวเองเสียเวลา หลงทางเสียเวลา

อย่าไปเพลิดเพลินอย่าไปประมาท ให้อารูปเจาเสียงเอกลักษณ์โผล่มา
ธรรมารมณ์นี้มาเป็นโจทย์เป็นข้อสอบและตอบด้วยความรู้ความเข้าใจ เข้าสู่
การประพฤติการปฏิบัติที่เป็นปริยัติกับการปฏิบัติเพื่อให้เป็นธรรม เป็นปัจจุบันธรรม

มีความสุขมีปิติมีเอกคตในการประพฤติการปฏิบัติ ต้องก้าวไปด้วยความรู้
ความเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

ปริยัติกับการปฏิบัติต้องเป็นคู่กัน มันแยกกันไม่ได้ ศีลกับปัญญาไม่แยกกัน
สามิคกับปัญญาไม่แยกกัน เพราะการประพฤติการปฏิบัติของเรามันต้องเป็นธรรม
เป็นปัจจุบันธรรม ถ้าเราแยกกันนั่นการประพฤติการปฏิบัติของเราอาจจะไม่สมบูรณ์
ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ

การประพฤติการปฏิบัติมันต้องเป็นศีลเป็นสมาริเป็นปัญญา เป็นธรรม เป็นปัจจุบันธรรม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะอดีตก็คือปัจจุบัน นี้แหล่ อนาคตที่ยังไม่ถึง ฐานก็อยู่ที่ปัจจุบัน

เราต้องรู้กระบวนการแห่งการเวียนว่ายตายเกิด ที่องค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่า เพาะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ในการประพฤติการปฏิบัติ

พระศาสนาคือธรรมะ ธรรมะนั้นคือพระศาสนา ในโลกนี้มีสมมติอยู่หลายล้าน สมมติให้เรารู้เข้าใจ

พระศาสนาถึงจะมีหลายชื่อก็ไม่เป็นไร ให้พากเราเข้าใจเรื่องพระศาสนา พระศาสนาคือธรรมะ ธรรมะคือพระศาสนา อันนี้เป็นเพียงชื่อของสมมติ เราจะเอาชื่อ อะไรก็ได้ จะซื้อศาสนาพุทธก็ได้ ศาสนาคริสต์ก็ได้ ศาสนาอิสลามก็ได้ ศาสนาพราหมณ์ Hinดู อะไรต่าง ๆ นั้นคือชื่อ แต่ความหมายก็คืออันเดียวกันคือธรรมะ คือเหตุคือปัจจัยเพื่อให้เราเข้าสู่ความถูกต้อง เพื่อเอาความถูกต้องนำชีวิต ยกเลิกนิติบุคคลตัวตน

เราทั้งหลายต้องมีหลักการมีอุดมการณ์อุดมธรรม เรายังหลายอย่าไปทะเลกัน เรื่องผิดเรื่องถูก เรื่องดีเรื่องชั่ว เรื่องพระศาสนา

พระศาสนาคือความหมายอันเดียวกัน คือธรรมะ คือธรรมนูญ คือรู้จักรอมนูญ

โลกนี้ที่เป็นวงกลมหมุนรอบตัวเองหมุนรอบดวงอาทิตย์เป็นกลางวัน ๑๒ ชั่วโมง กลางคืน ๑๒ ชั่วโมง มีหลักการเดียวกันคือเอารูมน้ำชีวิต เอารูมน้ำปฏิรูปธรรมน้ำปฏิรูปน้ำชีวิต

ให้พากเราทั้งหลายเข้าใจ เน้นมาที่เราที่ตัวเรานี้แหละไม่ต้องไปเน้นที่ผู้อื่น
อย่างพระพุทธเจ้าท่านก็เน้นที่พระพุทธเจ้าทำพุทธกิจของพระพุทธเจ้า
พระอรหันต์ได้ฟังพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าท่านก็เน้นที่พระอรหันต์
เราเป็นข้าราชการนักการเมืองเป็นนักบุญก็เน้นมาที่ตัวเรานี้เอง

เราทั้งหลายต้องรู้การประพฤติการปฏิบัติ เราจะได้รู้จากการประพฤติการปฏิบัติ
ของเรานะ

พระศาสนาคือธรรมะ ธรรมะคือพระศาสนา เราทั้งหลายต้องเอารูมน้ำชีวิต
เอาพระศาสนานำชีวิต อย่าเอาความหลงนำชีวิต อย่าเอาตัวตนนำชีวิต เอาตัวตน
นำชีวิตมันจะพังทลาย เพราะมันเป็นความไม่ถูกต้อง มันจะพังทลายเหมือนตึก สตง.
นี้แหละ

รู้มึยเห็นมึยเข้าใจมึย ตึก สตง. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินในการใช้จ่าย
การบริหารเงินของประเทศไทย มีสำนักงานใหญ่ศูนย์กลางอยู่กรุงเทพมหานคร
เป็นตึกใหญ่สามสิบกว่าชั้น ด้วยความเป็นนิติบุคคล ด้วยตัวด้วยตน เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง
มีแต่ไปแก้ไขคนอื่น แก้ไขบุคคลอื่น ลืมไป ประมาณ หลง เพลิดเพลินไปแก้ไขคนอื่น
ไม่ได้เดินทางสายกลาง ไม่ได้แก้คนอื่นและแก้ตนเองไปพร้อม ๆ กันมันเลยพังทลาย

ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจมันเลยพังทลาย ตึก สตง.จึงพังทลาย เพราะไปแก้ตั้งแต่ปลายเหตุ ไม่ได้แก้ทั้งตนเองไม่ได้แก้ทั้งคนอื่น

ประเทศไทยนั่นແ演ดินให้วิปรัชต์ประเทศพมา ศูนย์กลางແ演ดินให้อยู่ที่เมืองมัณฑะเลย์ห่างไกลจากกรุงเทพมหานครร่วม ๆ พันกิโลเมตรนั่น ตึก สตง.อยู่ห่างไกลก็ต้องพังทลาย เพราะความไม่ถูกต้อง เพราะเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาตัวตนนำชีวิตไม่เอารรมนญูญนำชีวิต เอาทุจริตนำชีวิต ชีวิตมันเลยพัง

เราคิดดูดี ๆ นะ ทำไมถึงตึกอื่น ๆ นั่น สรุกว่าตึก สตง.ตั้งหลายสิบตึกไม่พังทลายไม่ใช่ตึกต่าง ๆ เค้าไม่ได้โงก กินคอร์รัปชันนนนน เค้าโงก กินคอร์รัปชันเหมือนกันแต่โงก กินคอร์รัปชันน้อยกว่า ตึก สตง.โงก กินมาก ความถูกต้องไม่มีนั่น เมื่อวิบากกรรมมันสุก雍 เห็นมีรูมีรูมีรูมันก็พังเหมือนตึก สตง.นี้แหล่ะ

ให้พวกเราหั้งห้ายรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมាសัมพุทธเจ้าท่านถึงบอกให้พวกเราหั้งห้ายว่า เราอย่าไปหลง อย่าไปเพลิดเพลินอย่าไปประมาท

เพราะทุกสิ่งทุกอย่างนั้น เราต้องรู้เราต้องเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ

เมื่อเรามีตามันก็มีรูป มีหุกมีเสียง มีจมูกก็มีกลิ่น มีลิ้นก็มีรส มีกายก็มีสัมผัส มีใจก็มีจิต เราต้องรู้ว่าทุกอย่างมันเป็นวัฏจักร มันเป็นวงกลม เราต้องรู้เข้าใจเรื่องเหตุเรื่องปัจจัย

เราต้องรู้เข้าใจเหมือนเรื่องกลางวันกลางคืนนี้แหล่ะ กลางวันก็มี ๑๒ ชั่วโมงกลางคืนก็มี ๑๒ ชั่วโมง มันหมุนรอบตัวเองหมุนรอบดวงอาทิตย์

เราต้องรู้เข้าใจเรื่องกล่างวันกลางคืน

เราต้องรู้เข้าใจเรื่องกรรมใหม่กรรมเก่า

เราต้องรู้เข้าใจเรื่องอายุนักษัยนอกอายุนักษัยใน รู้เข้าใจเรื่องธาตุทั้ง ๔
ขันธ์ทั้ง ๕ อายุนักษัยทั้ง ๖

เราทั้งหลายต้องมารู้เข้าใจ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจเดียวมันจะพังทลายเหมือนตึก ตก.

ให้รู้ให้เข้าใจนั้น เราจะไม่ได้ไปตามอวิชาไปตามความหลงนั่น เราทั้งหลาย
จะได้หยุดอวิชาความรู้ด้วยความเข้าใจด้วยการประพฤติการปฏิบัติ เพราะการ
ประพฤติการปฏิบัติไม่มีใครทำให้เราได้ปฏิบัติ ให้เราได้เราต้องปฏิบัติด้วยปลีแข็ง
ของเราง ด้วยการประพฤติการปฏิบัติของเราง

เราทั้งหลายมีโอกาสสมีเวลาพอ ๆ กันนั่นแหลก ไม่มีครमากน้อยกว่ากันให้รู้เข้าใจ
ในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะว่าการประพฤติการปฏิบัติมันอยู่ที่ความรู้
ความเข้าใจ เราทั้งหลายจะได้บริโภคทุกอย่างด้วยความรู้ความเข้าใจ ไม่มากเกินไป
ไม่น้อยเกินไป

อย่างวันหนึ่งคืนหนึ่งนั่น มนุษย์เราต้องมีความสงบและมีปัญญา มีปัญญา
มีความสงบ เพราะธรรมชาติมันเป็นประภัสสรอย่างนั้น เราต้องมีความสงบมีปัญญา
เรามีปัญญา ก็มีศิล เรามีศิล ก็มีปัญญาอยู่ในอันเดียวกันนั่นแหลก เราไม่สามารถไร้ก็มี
ปัญญา เราต้องรู้เข้าใจ

วันหนึ่งคืนหนึ่งมนุษย์เราถึงเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึงเศรษฐกิจพอเพียง เพียงพอ เมื่อในหลวงรัชกาลที่ ๙ ของเมืองไทย ท่านตรัสกับพสกนิกรชาวไทยว่า เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจเรื่องเหตุเรื่องปัจจัยเราจะได้แก้ไขเหตุปัจจัยให้ถูกต้อง เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดี เข้าถึงความเป็นประภัสสร เพราะทุกอย่างเป็นประภัสสร

เราอยากให้มันมีมากมักไม่มาก อยากรู้มันมีน้อยมักไม่น้อย เพราะทุกอย่าง เป็นประภัสสร เราต้องรู้เข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันเป็นประภัสสร เราต้องรู้เข้าใจ ความรู้ความเข้าใจนี้มันจะเป็นความสงบเป็นปัญญา เป็นปัญญาเป็นความสงบ

การอนการพักผ่อนของเราต้องรู้จัก การทานอาหารอย่างนี้เราต้องรู้จัก เราทั้งหลายจะได้บริโภคทุกอย่างด้วยปัญญา บริโภคทางตาหูจมูกลิ้นกายใจ เราจะได้บริโภคทุกอย่างด้วยปัญญา เราจะได้ยกทุกอย่างเข้าสู่ความว่าง เพื่อความ เป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม นี้มันเป็นศิลปะแห่งชีวิต มันเป็นสมาริเป็นสัมมาสมาริ มันเป็นบารมี ๑๐ ทัศ ๒๐ ทัศ ๓๐ ทัศ

ให้พวกเรารู้เข้าใจ เพื่อเราจะได้อาความสงบกับปัญญานำชีวิต

เราทั้งหลายนั่นถึงจะเข้าใจในสิ่งที่ประเสริฐ เราจะได้เข้าใจว่าพระธรรมพระวินัย นั้นจะนำเราเข้าสู่ความวิเวก เข้าสู่พระนิพพานบ้านที่แท้จริงของเราตั้งแต่รายังไม่ตาย

ขออนุโมตนา กับท่านทั้งหลาย ณ ท่านทั้งหลาย เป็นคนดี เป็นคนมีปัญญา เป็นคนมีปัญญา เป็นคนดี ต้องเอาชีวิตที่ ประเสริฐนี้ มาประพฤติ ตามปัญญา ด้วยความรู้ ความเข้าใจ ต้องพากันเข้าถึง พระนิพพานบ้านที่ แท้จริง ตั้งแต่ยังไม่ตาย นี้ แหลก ให้รู้เข้าใจ

ให้เข้าใจ นั้น การเรียนหนังสือ ก็จะเป็นคุณ การทำงาน ก็จะเป็นคุณ จะเป็น บริสุทธิคุณ ทั้งกาย ทั้งวาจา ทั้งใจ ทั้งกิริยา ภรรยา ทั้งอาชีพ ทุกอย่าง จะมีแต่คุณ ด้วยความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง อริยสัจสี่ เข้าสู่ภาค ประพฤติ ภาคปัญญา ด้วย พระนิพพาน บ้านที่ แท้จริง
